کوردی هائیم و حەیران (5) .... هێمن عومەر خۆشناو

گەلێکم بیستووە پێستی و بەندیی دەوڵەتان، ئەمما
جیهان نەیدیوە پێستی وا میسالی حالەی کوردستان
وەکوو هەموو جارێ، ڕەفیقەکەم منی دەخستە پێشەی تاکسی، تا شۆفێر وەقسەبێنم و بزانم لەو مەملەکەتی پڕ لە جەنجالەی و هەرا و هەریای ڕوحلەبەران، لەناو ئەو سێ چوار ملیۆن کوردانەی لێرە لە ئاستانەن، لە دیدەی هائیم و حەیرانیان ڕامێنین و خەبەری مەملەکەتیان بزانین و فرمێسکی سەربڕاویان وەبینین و دڵ و جەرگ و هەناویان بدوێنین و لە دیاریاندا حەیران حەیران دەنکە تەسبیحەکانی مێژوو ئاودیو بکەین و لەوسەری بۆ ئەوسەری، بەینەوە یا فەتتاحی و هەمان خەم و مەینەتان بۆ با کەینەوە.

بەسەر ئەو پردەدا ڕەت بووین، کە نزیک گۆڕستانی ئەبائەیووبی ئەنساری بوو، ڕەحیانەتی نالیم دەهاتە خەیالە، ئەو وەختەی تازە لە حەجێ گەڕا بۆوە، کتێبێکی لە بابەت سوڵتانان لە موسڵێ ڕا کەوتبووە لای ئەسعەدەفەندی و ئەویش خەنی بووبوو لە شایان و قەڵی لە هەڵکردبوون و داوای سێ سەد قڕووشی لە بابی عالی کردبوو، نالیش هاتبوو بەڵێ پارەکەت خوارد قیڕوسیا! ئەمما کتێبەکەم دەوڵەتەوە کتێب!
هێشتا هەر لەناو ئەو خەیاڵانەدا بووم، لە جیاتی ئەز لەوی بپرسم خەڵکی کوێی، ئەوی دەستە خۆ وەپێش خست، لە ئەمن بەرسقم نەداوە و تەهەڵچوومەوە و لەویم پرسیارکرد و ئەویش بە تورکییەوە هەڵیدایە:

پەنجا ساڵە لێرەم و پەنجاو شەش بەهاریشە بەوەلەد بوویمە و باب و کالێ منیش خەڵکی سیواسێنە.
هەر کە ناوی سیواسەی هێنا، میری کەرەم بە فکردا هات، میری کۆری رواندزە، تا ئەلعانیش نەزانرا لە کیهێ کەرخێ لە سیواسێ هاتە کوشتن و نە قەبری دیار ما و نە ئاسەوارێکیش!
کابرا هەر کە زانی کوردین، وامزانی کوورەی دیوانە قسان گەرم دەکا، هێدی هێدی هاتە سەر کوردانی سیواس، ئەو چەند سەد هەزار کوردەی لە سیواسێنە و تا نهاش خەڵک هەر وا دەزانێ سیواس یەعنی تورکستان! تەنانەت کاکی شوفێر دەیگوت لەگەڵ کوردان ماڵ بە ماڵین وەین، هەر چوار دەوری ماڵێن کورد بوون، لەوەتەی لەوێ هەڵقەندراوین، هاتوچۆن نەبڕاوە، بێنن بۆ بەنێ سیواسێ فرێ دەبێ و

هەوا و هەناسەکی وەندەرە بارتەقای ساڵێکی ئەو ژیانەیە کە لە خەڵك بە ئەوروپای دەحەسبێنە! لە مەفتەن هەر مەفتەنە و وەڵات هەر شیرینە شیرین!

کاکە لە تەوێڵی دەخوێندرایەوە بەو بیست دەقەیەی لەگەڵی بووین، گەلێك کەیفی هاتبوو، بەڵام وەك ئەوەی توورەگەی هیواو ئاواتانی وەندا کردبی، دوو دڵ دیاربوو، وەختە بە تاسەوە لە هەواڵەی کوردانی سیواسمان دەپرسی، ئەوجار بە ترس و شەرمەوە وەك ئەوەی ئاوێکی ساردی پێدابکەی، گەرووی پڕ لە هەنسك ، چاوی بوونە گۆمی ئاوان، بە نەرمە دەنگەکەوە بە کوردییەکی خنکاوەوە، ئاوڕێکی لێ دامەوە:

- ئەززی کوردم!

+چما بە کوردی قسان ناکەی خودێ ژتە ڕازی بێ؟!

هەناسەیەکی ساردی دەردا و بە ئاخ و داخەوە دواو گوتی:

هەمی ژ بیراما چوو! مخابن!

کاکیل کە ناوەکەیم لەفکر چووە، دیاربوو لە شەرمان و لە ترسان نەیدەتوانی زوو بڵێ کوردم، هەتا دەریبڕی وەخت بوو لە هەناوان سیق و دیق بکا، خەزگەیەکی هەبوو دەیگوت سووێ دەزانم دەیبەمە بن گڵی، ئەویش ئەوەبوو بەو دواییانە وەهەش خۆ هاتیمەوە کە چما منداڵێکم فێری زمانی کوردی نەبووە؟! ئای کە توخم و تۆوم بڕایەوە و دارەکی کورد لەو ماڵەی من شین نەبوو و شین نەبوو، هەمووی نە ئەسڵی دەزانە و نە فەسڵ، لەناو ئەم شارە جەنجاڵەدا هەر ئەوەیە ڕووحمان لەبەر ماوە، ڕووحەکی ئیستیرادکرای، رووحەك باب و کالان نەناسە بە خوای قەسەم لیرەیەکی سوتاو ناهەنە!

حاجیشم ئەودەم هاتەوە فکر و بەناوی وی هەڵمدایە:

دەم داوە، گوتم: باوکە هەموومان بەکەسین لێرە

چ قەوماوە، گەلێ حەیفە، مەگریە هەروەکوو باران

گوتی بە غوربەت و ڕووتی نییە ئەفغان و هاوارم

لە داخی حاکمی خەمە، لە شان و شەوکەتی تورکان

گەلەکم بیستووە پەستی و بەندیی دەوڵەتان، ئەمما

جیهان نەیدیوە پەستی وا میسالی حاڵی کوردستان

گەیشتینە جێی مەبەست و وەخت نەما بۆی تەواو کەم، کە زانی گەیشتین، سۆز و روحمی هەناوانی جوڵا و هاتە خوارێ و ئامەزی تێوەرینام و نەیتوانی هیچ شتێك دەربڕێ و لە چاوانیدا دونیایەك خەم و کەوەك هائیمی و سەد ساڵ حەیرانیت لە دەخوێندەوە. سێبەری هەموو فکر و خەیاڵی لە چاوانەوە بەسەر ئەو ڕوومەتە پێکداقوپایەیدا دەهاتەخوارێ و تا لەو کەرخی ڕێت بووین هەر

تێنوەڕاما و ئێمەش بە هائیم و حەیرانی هووردی□ هووردی□ ل□بەر چاوی بزربووین.